

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 3PP/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123011186
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kanás
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123011186.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudcom JUDr. Jánom Kanásom, o návrhu odsúdenej A. B., na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 02.11.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 66 odsek 2 Trestného zákona sa návrh odsúdenej A. B., narodenej XX.XX.XXXX v B., trvale bytom C. XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/82/2021 zo dňa 16.01.2022, právoplatným dňa 25.01.2022, pre prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 2, odsek 3 písmeno b), písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona a z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/71/2022 zo dňa 23.09.2022, právoplatným dňa 23.09.2022, pre prečin marenie výkonu úradného rozhodnutie podľa § 348 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona

z a m i e t a .

odôvodnenie:

Dňa 06.09.2023 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť odsúdenej A. B. (ďalej iba „odsúdená“) o jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu, že formálna stránka jej podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bola naplnená dňa 06.09.2023. V návrhu taktiež uviedla, že vo výkone trestu odňatia slobody si plní svoje povinnosti, uvedomila si svoje pochybenia z minulosti, prisvojila si návyky sebadisciplíny. Okrem toho uviedla, že po prepustení z výkonu trestu má možnosť sa zamestnať, aj napriek tomu, že je zdravotne znevýhodnená. Súd na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 02.11.2023 vykonal dokazovanie za splnenia zákonných podmienok, prečítaním a oboznámením na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a vykonal výsluch odsúdenej.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (ďalej len „ÚVTOS Nitra - Chrenová“) zo dňa 08.09.2023 vyplynulo, že odsúdená bola dodaná do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica dňa 07.03.2022, kde počas jej krátko pobytu neboli zaznamenané žiadne nedostatky. Do ÚVTOS Nitra – Chrenová bola umiestnená dňa 26.04.2022. Na podmienky výkonu trestu sa zadaptovala bez problémov. Bola vedená k dôkladnému a striktnému rešpektovaniu interných predpisov. K príslušníkom sa správala slušne, ich pokyny a nariadenia plnila, avšak bolo potrebné dôsledné vysvetľovanie z dôvodu nedostatočného porozumenia. Ide o edukačne aj sociálne zanedbanú osobu, avšak konflikty medzi odsúdenými nevyvolávala ani nevyhľadávala. Vo

svojich veciach udržiavala stanovený poriadok a čistotu. Osobnú a kolektívnu hygienu dodržiavala na akceptovateľnej úrovni. Individuálnou prácou bola vedená k zmene životného štýlu.

Odsúdená počas výkonu trestu odňatia slobody nebola pracovne zaradená zo zdravotných dôvodov. V čase svojho voľna sa zapájala do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti najmä do čistiacich a upratovacích prác. Inak sledovala televízne vysielanie, viedla rozhovory s inými odsúdenými ženami. Nemala vyhranené záujmy. Nebola členkou žiadneho záujmového krúžku.

Počas doterajšieho výkonu trestu disciplinárne potrestaná ani odmenená nebola.

Odsúdená je matkou štyroch detí, z ktorých tri sú už dospelé a aktuálne nevie kde sa zdržiavajú, ani o nich nemá žiadne informácie. Jej maloletý syn je od narodenia umiestnený v CDR Hriňová. S maloletým sa počas pobytu na slobode stretla jedenkrát a počas výkonu trestu odňatia slobody sa snažila o nadviazanie kontaktu formou korešpondencie, avšak neúspešne. Kontakt udržiava so svojim druhom. Jej rodičia sú zosnulí a taktiež väčšina súrodencov. Po prepustení na slobodu sa plánuje vrátiť na adresu: D. XX, kde žije jej druh.

Ciele stanovené v programe zaobchádzania sa čiastočne plnia. K spáchanému trestnému činu prezentuje kritický postoj, otáznny je skutočný postoj vzhľadom na jej zaužívaný spôsob života a nezáujem o vlastné deti.

Resocializačná prognóza odsúdenej, stanovená nástrojom hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti, je menej priaznivá. Ústav záverom skonštatoval, že odsúdená čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a neodporučil ju podmienenčne prepustiť.

Z obsahu ostatných správ a pripojených spisov bolo zrejmé, že odsúdená bola už v minulosti štyrikrát súdne trestaná, v troch prípadoch za trestný čin zanedbania povinnej výživy a v jednom prípade za trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Odsúdenej bol v prvom prípade uložený podmienenčný odklad výkonu trestu, ktorý ale bol následne nariadený nepodmienenčný trest odňatia slobody vo výmere dva roky a šesť mesiacov s tým, že trest vykonala 06.01.2023. V ostatných troch prípadoch jej boli uložené nepodmienenčné tresty odňatia slobody. Z výpisu z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov súd zistil, že odsúdená sa nedopustila žiadneho priestupku.

Odsúdená na verejnom zasadnutí uviedla, že trvá na podanej žiadosti, vo výkone trestu sa poučila a trestnú činnosť už páchať nebude, po jej prepustení ju chce starostka zobrať do práce aby mohla platiť výživné, na jedno oko nevidí a slabšie počuje, a preto ju len tak hocikto nezamestná. Zároveň predložila súdu krátkou cestou doplnenie k žiadosti, kde uviedla, že nie je verbálne schopná sa vyjadriť pred súdom a preto žiada o prečítanie doplnenia žiadosti na verejnom zasadnutí. V doplnení žiadosti uviedla, že žije osem rokov na Cerove so svojim druhom, v minulosti mala ťažkú sociálnu situáciu avšak po prepustení jej má pomôcť pani starostka aj ženy z komunitného centra. Keďže je zdravotne znevýhodnená je ťažké si pre ňu nájsť prácu, bez ktorej nevie hradiť výživné. Ústav ju nedokázal zamestnať a tak svoj dlh voči štátu nemohla uhradiť ani splácať. Po prepustení na slobodu má šancu si zarobiť brigádnicky, čo jej ponúkla pani starostka.

Zástupca ÚVTOS Nitra - Chrenová uviedol, že práca naozaj pre ňu v Ústave nebola. Čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a neodporúčajú ju prepustiť z dôvodu, že už bola trikrát vo výkone trestu odňatia slobody. V záverečnom návrhu neodporučil odsúdenú prepustiť.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v záverečnom návrhu uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie, najmä s poukazom na záverečné hodnotenie z ÚVTOS Nitra – Chrenová, na ktorom sa nič nezmenilo, navrhol aby bola žiadosť odsúdenej zamietnutá a aby nebola z výkonu trestu podmienenčne prepustená.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku o podmienenčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienenčné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal

polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu, súd dospel k záveru, že odsúdená dňa 06.09.2023 splnila formálnu podmienku na jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko vykonala polovicu z postupne uložených trestov odňatia slobody, avšak nespĺnila materiálne podmienky podmiennečného prepustenia.

Súčasťou materiálnych podmienok pre rozhodovanie súdu o podmiennečnom prepustení je preukázanie, že odsúdená plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázala polepšenie, za súčasného preukázania, že sa od odsúdenej môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdenej, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať z hodnotenia páchatelkinho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdená, po podmiennečnom prepustení, povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelkinej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jej nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdenej z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdenej a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdenej vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdenej, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdená vo výkone trestu dosiahla taký stupeň nápravy, že sa už zbavila práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ju viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jej rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, prípadne za slušné správanie, bola páchatelka automaticky prepustená, tak ako tomu bolo v tomto prípade (podľa hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody odsúdená má v súčasnosti v podmienkach výkonu trestu správanie na požadovanej úrovni, nebola disciplinárne potrestaná), po odpykaní stanovenej doby, bez ohľadu na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdená povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jej recidívy.

Vychádzajúc z charakteru trestnej činnosti, pre ktorú v súčasnosti odsúdená vykonáva trest odňatia slobody, ako aj z jej sklonov k opakovaniu tej istej trestnej činnosti, možno vyvodiť záver, že páchanie trestnej činnosti nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jej života, ale že sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane trestnej činnosti nedopustí. Uvedené potvrdzuje aj a najmä hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdenej, z ktorého bolo zrejmé, že resocializačná prognóza u odsúdenej sa javí ako menej priaznivá.

Súd vyhodnotil, že odsúdená nespĺnila všetky zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie z materiálneho hľadiska, a to pre jej sklon k páchaniu tých istých trestných činov, preto tu pre spoločnosť existuje v prípade jej podmiennečného prepustenia vysoké riziko recidívy (ide o osobu v minulosti štyrikrát súdne trestanú, páchajúcu v troch prípadoch identickú trestnú činnosť, a to trestné činy zanedbania povinnej výživy a v jednom prípade trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia), a preto nemožno dôvodne očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona. Súd uzavrel, že ani jeden z doterajších trestov, ani nepodmienečných, nemal u odsúdenej dostatočný preventívny a výchovný účinok. Odsúdenú možno hodnotiť ako špeciálnu recidivistku s kriminálnou minulosťou, ktorej boli opakovane ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody, ktorých výkon nezaručil, že by sa odsúdená v budúcnosti trestnej činnosti nedopustila, práve naopak. Z uvedeného dôvodu neexistovala záruka, že odsúdená po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Okrem toho pri viacnásobných recidivistoch, ktorí sa opakovane dostávajú do rozporu so zákonom páchaním druhovo totožnej trestnej

činnosti, ich osobnostné narušenie poskytuje iba slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili. To, že v súčasnosti, počas výkonu trestu, odsúdená formálne deklaruje, že bude platiť výživné, že si po prepustení z výkonu trestu nájde zamestnanie, a že sa polepšila, je utopické a pre súd to nebolo dostatočnou zárukou na jej podmiennečné prepustenie. Podľa názoru súdu z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mala odsúdená dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužila, mohla a mala vyvíjať aktivity k tomu, aby sa začlenila do spoločenského života, zamestnala sa a výživné na svoje maloleté deti platila riadne.

Z vyššie rozvádzaného bolo na mieste u odsúdenej zachovať ďalší prevýchovný a resocializačný proces v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Z dôvodu nesplnenia materiálnych podmienok súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdenej na jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia, prostredníctvom Okresného súdu Nitra, na Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva vzdal.